

"Şuursuz ubudiyet-i fitriyeyi bilerek, şuardârâne temsil edip dergâh-ı İlâhiyeye takdim etmek için..." İnsan yeryüzünün halifesi olarak, kainatın şuursuzca yaptığı vazifeyi, şuurlu olarak sunuyor. Bunu meleklerin de yaptığı söyleniyor. İzah eder misiniz?

"Hem meselâ küre-i arz, küre-i arzın neveleri adedince başlar ve o nevelerin fertleri sayısınca diller ve o ferdlerin âzâ ve yaprak ve meyveleri miktarınca tesbihatlar yaptığı için, elbette o haşmetli ve şuursuz ubudiyet-i fitriyeyi bilerek, şuardârâne temsil edip dergâh-ı İlâhiyeye takdim etmek için, kırk bin başlı ve her başı kırk bin dil ile ve herbir dil ile kırk bin tesbihat yapan bir melek-i müekkeli bulunacak ki, ayn-ı hakikat olarak Muhbir-i Sadık haber vermiş."(1)

İnsanın yaratılış sırları ile meleklerin yaratılış sırları ve mahiyetleri aynı değildir. Lakin her ikisinin ortak noktaları var ve o noktaların en önemlisi de ubudiyet ve vekalettir.

Meleklerin yaratılış sırrı sürekli ve eksiksiz bir şekilde ibadet etmekle birlikte şuursuz varlıkların hal dilleri ile yapmış oldukları fitri tesbihleri şuurlu bir şekilde Allah'a arz ve takdim etmektir. Bu sebeple kainatta ne kadar şuursuz varlık varsa küçük bir yağmur damlasından tut ta arş-ı azama varana kadar hepsine vekalet eden bir melek vazifelendirilmiştir.

İnsan nefis, şeytan, şer gibi şeylere müsait olduğu için melekler gibi sürekli ve kesintisiz ibadet edemiyor ve tesbih konusunda melekler gibi tam bir vekalet özelliğine sahip değildir.

Bu yüzden insan melekleri de içine alacak şekilde binniyet bilkuvve bilvekalet yolu ile bütün mahlukatın şuurlu şuursuz ibadetlerini kendi adına Allah'a arz ve takdim etme yetisine ve yetkisine sahiptir.

Meleklerin kırk bin dil ile yapmış olduğu tesbihi gerçek anlamda ve bilfiil bir şekilde insanın yapabilmesi mümkün değildir. Bu yüzden Allah insana öyle bir niyet öyle bir kalp öyle manevi cihazlar vermiş ki insan bunlar sayesinde melekler gibi hatta meleklerden de üstün bir vaziyete girebiliyor.

İnsanın vekaleti ile meleklerin vekaleti arasında da fark vardır. Melekler sadece

vekalet ettiği mahlukat ile sınırlı iken insan ise melekler dahil bütün mahlukata vekalet edebiliyor.

Bu konuyu en iyi özetleyen sır, Peygamberimizin miracı ile miraçta söylenen sözlerdir. Mesela;

"Ve اتَّيَّبَاتُ" kelimesiyle de zîruhun hülâsaları olan kâmil insanların ve melâike-i mukarrebînin, salâvatın hülâsası olan tayyibat ile nuranî ve yüksek ibadetlerini irade ederek Mâbuduna tahsis ve takdim eder."(2)

ifadesiyle, bir insan bu tesbihi hakkıyla söylerse, bütün büyük meleklerin de tesbih ve ibadetlerini kendi namına Allah'a sunmanın yolunu kazanabilir.

Dipnotlar:

(1) bk. [Şualar, On Birinci Şuâ, On Birinci Mesele.](#)

(2) bk. [age., Altıncı Şua.](#)